О Т Г О В О Р И

по поставени въпроси от „Съюз на съдиите в България“

Въпрос 1. За институционалната отговорност на ВСС

Считате ли, че представените публично данни за масови прокурорски проверки, тайно наблюдение и събиране на чувствителна информация за магистрати представляват достатъчно сериозно основание ВСС да предприеме активни действия за изследване на системните рискове за съдебната независимост?

Какви конкретни действия бихте предложили, ако бъдете избрани, и в какъв срок?

Събирането на чувствителна информация, събирана чрез използване на СРС по прокурорски проверки е сериозен знак за засягане на независимостта на магистратите. Всяка проверка следва да бъде законосъобразна и да се извършва единствено когато има категорични данни за осъществено престъпление. Тези проверки следва да бъдат предмет на особено внимание от ръководството на прокуратурата, което следва да уведомява ВСС за всяко подобно производство. Ако бъда избран за член на ВСС ще поставя на обсъждане извършването на цялостна проверка на всички производства, в които са били реализирани СРС срещу магистрати, като е необходимо установяването на причините за образуването им, получените резултати, начинът за разрешаване на СРС, както и приключването на тези производства. Това ще е една от първите задачи, които ще си поставя.

Въпрос 2. За необходимостта от цялостна независима проверка

Бихте ли подкрепили ВСС да инициира, в рамките на законовите си правомощия, цялостен междуинституционален анализ на прокурорските проверки, оперативните разработки и използването на СРС спрямо магистрати, с участието на компетентните контролни институции?

Считате ли. че подобен анализ следва да установи не само формалната законосъобразност на отделните действия, но и основанията за тяхното предприемане, продължителността, резултатите и съдбата на събраната информация?

При предходния въпрос отговорих за необходимостта от проверка, която ще предложа да се реализира незабавно и да приключи в кратки срокове. В зависимост от резултатите от тази проверка ще се прецени необходимостта от по-подробен анализ на случая, както и при констатирани нарушения или извършване на престъпления, ще бъдат сигнализирани съответните органи.

Въпрос 3. За прокурорските проверки като възможен механизъм за натиск.

Каква е според Вас ролята на ВСС и неговите колегии, когато прокурорски проверки се образуват по повод постановени съдебни актове, продължават след отпадане на първоначалните основания или многократно се възобновяват по идентични твърдения?

Какви институционални гаранции бихте предложили срещу превръщането на правомощията на прокуратурата да извършва предварителни проверки по реда на чл. 145 ЗСВ в средство за въздействие върху независимото упражняване на правораздавателната дейност, без да се препятства законното разследване на престъпления?

Прокурорските проверки, следва да се образуват само ако са налице данни за извършено престъпление. Проверка за законосъобразност на съдебните актове следва да се осъществява единствено и само по линия на инстанционния контрол. Всяка проверка следва да приключва в кратък срок, като продължаването й след отпадане на първоначалните основания или неколкократно прекратяване и възобновяване са ясен знак, че се преследва нерегламентирана цел. Постоянният контрол от страна на ВСС, чрез регулярно събиране и анализиране на информация относно тези проверки ще е сериозен знак, че ВСС не толерира незаконосъобразни действия.

Въпрос 4. За тайното наблюдение и последващия контрол

Считате ли за достатъчни действащите гаранции срещу злоупотреба със СРС спрямо магистрати, включително по отношение на оперативни разработки, които не водят до наказателни производства?

Бихте ли подкрепили въвеждането на допълнителни механизми за независим последващ контрол, включително върху необходимостта и пропорционалността на наблюдението, съхраняването, достъпа и унищожаването на събраната информация?

Прилагането на СРС става след съответното разрешение от съдия. Ето защо е от съществено значение и проверката за законосъобразност по повод прилаганите СРС. Както посочих и при предходните отговори, ВСС ще събира и анализира регулярно информация по тези проверки, за да не се допуска злоупотреба.

Въпрос 5. За информацията като възможен инструмент за зависимост

Как оценявате риска чувствителна информация за магистрати, събрана чрез прокурорски проверки, оперативни разработки или СРС. да бъде съхранявана и използвана за цели, различни от тези, за които е била първоначално събрана?

Какви мерки бихте подкрепили за ограничаване на този риск и за гарантиране, че информацията нямала бъде използвана при кадрови решения, дисциплинарни производства, публични кампании или други форми на въздействие?

Информация, получена чрез използване на СРС, следва да бъде единствено и само за нуждите на съответното производство. Всяко нейно изнасяне, съхраняване, ползване за цели, различни от тези, за които е била разрешена по съответното производство, е незаконосъобразно и се цели създаване на инструменти за зависимост. Ето защо ВСС следва активно да следи за законосъобразното изпълнение на задълженията от съответните органи за съхраняване и унищожаване на тази чувствителна информация. Този контрол ще бъде предмет на посочените в предходните отговори проверки от страна на ВСС.

Въпрос 6. За достъпа на ВСС до информация и ефективността на защитата

Как следва да действа ВСС, когато разполага с данни за възможен институционален натиск, но необходимата за проверката им информация се намира в прокуратурата, службите за сигурност или други държавни органи и не му се предоставя?

Бихте ли подкрепили законодателни или организационни промени, които да гарантират ефективно установяване на фактите от компетентен независим орган, при съблюдаване на защитата на класифицираната информация и Тайната на разследването?

Всеки случай следва да се преценя отделно. Наличието на подобна информация в прокуратурата, службите или други държавни органи следва да се използва по съответния ред. Ако са налице данни за престъпление, то своевременно следва да бъде изяснено дали е извършено и от кого. Ако са налице данни за други нарушения, то следва да бъде сезиран ИВСС или ВСС за съответната преценка. Всякакви други действия на институционален натиск са неприемливи и следва да има ясна реакция от страна на ВСС в защита на този магистрат. При наличие на законодателна инициатива ВСС следва да участва активно в изготвянето на правилата и нормите.

Въпрос 7. За защитата на конкретните магистрати

Какви практически действия следва да предприема ВСС при сигнал от съдия, прокурор или следовател за институционален натиск, включително чрез прокурорски проверки, заплахи, публично дискредитиране или неформално въздействие?

Бихте ли подкрепили създаването на постоянен, публично отчетен механизъм за своевременно разглеждане на такива сигнали, проследяване на предприетите действия и осигуряване на реална защита на засегнатия магистрат?

При всеки един сигнал ВСС следва да извърши проверка и да установи дали е налице институционален натиск. Ако бъде установен такъв натиск, следва да се реагира по начин, по който независимостта на магистрата ясно да бъде защитена. Създаване на посочения механизъм би бил необходим, ако оказването на натиск върху магистратите стане честа практика. Моята цел е такива сигнали да са единици и да не се позволява никакъв институционален натиск.

Въпрос 8. За зависимостите при кадровите решения и почтеността на самия ВСС

Считате ли, че съществуването на неунищожени или неконтролирано съхранявани информационни масиви за магистрати създава риск от нерегламентирано влияние върху назначения, повишения, избор на административни ръководители и дисциплинарни решения?

Какви гаранции бихте предложили за установяване и предотвратяване на такива зависимости, включително по отношение на самите членове на ВСС, при спазване на правата на засегнатите лица и законовите ограничения върху достъпа до информация?

Всяко нерегламентирано влияние върху решенията на ВСС следва да бъде неутрализирано, а случите да бъдат изяснявани, за да не се допуска съмнение относно влияние върху членовете и взетите от тях решения. Важно е членовете на ВСС да са били

почтени и да не е имало повод да попадат в подобни информационни масиви. При наличието на подобни данни ще искам изясняването им по най-бързия и обективен начин.

Въпрос 9. За личната отговорност и конкретните ангажименти

Ако бъдете избрани за член на ВСС. кои три конкретни инициативи бихте предприели през първите шест месеца от мандата си за предотвратяване на институционалния натиск върху магистрати и за подобряване на гаранциите срещу злоупотреба с прокурорски проверки, оперативни разработки и СРС?

Готови ли сте публично да отчитате предприетите от Вас действия и резултатите от тях?

Както посочих и в предходните отговори, ще предложа образуване на проверка, както и създаване на механизъм за постоянно отчитане на действията по прокурорски проверки срещу магистрати. При констатиране на нарушения, ще искам ангажиране на отговорността на съответните лица. Действията ми във ВСС ще са достатъчно ясни и публични, което не изисква допълнителна отчетност.

Въпрос 10. За селективното търсене на отговорност, институционалното покровителство и създаването на зависимости

Обсъжданите рискове от злоупотреба с прокурорски проверки, оперативни разработки и СРС имат и друго, не по-малко тревожно измерение. Възможно е в резултат на такива действия действително да бъдат установени данни за престъпления, корупционно поведение или тежки дисциплинарни нарушения на магистрати, но вместо да последва законосъобразно търсене на отговорност, събраната информация да бъде укрита, задържана или използвана за осигуряване на покровителство и поставяне на съответните лица в зависимост.

Какви действия бихте предприели като член па ВСС, ако бъдат установени данни, че информация за неправомерно поведение на магистрати е била съзнателно укривана или не е довела до надлежна институционална реакция, а вместо това е използвана за осигуряване на безнаказаност, кадрова протекция или упражняване на влияние?

Бихте ли настоявали да се установи не само евентуалната отговорност на засегнатите магистрати, но и отговорността на длъжностните лица. които са възпрепятствали разследването, прикрили са информацията или са допуснали използването й като средство за зависимост?

Какви конкретни действия в рамките на компетентността на ВСС бихте подкрепили, за да се гарантира, че информацията за евентуални нарушения се проверява от компетентните органи, при спазване на законовите изисквания и правата на засегнатите лица, а не се превръща в инструмент за селективно правоприлагане и институционално покровителство?

При установяване на данни за неправомерно поведение на магистрат, чийто действия са били прикрити и е осигурена безнаказаност, протекция или упражняване на влияние, ще поставя на обсъждане този въпрос. Ще изискам всякаква информация по този случай и ще

настоявам за ясни и категорични действия от страна на ВСС. Подобно засягане на независимостта на магистратите е недопустимо и всички лица, които са извършили тези неправомерни или неморални действия, следва да бъдат установени и да се ангажира тяхната отговорност. Обявяване публично на резултатите от тези проверки, както и своевременното ангажиране на отговорността на лицата, извършили неправомерни действия и нарушения ще гарантира, че тази информация няма да се превърне отново в инструмент за селективно правоприлагане и институционално покровителство.

Гр.Пловдив
01.11.2026г.

Иван Калибацев:

Ivan Georgiev Kalibatsev

Digitally signed by Ivan Georgiev Kalibatsev
Date: 2026.11.01 14:20:57 +02'00'